

DEMUS GÁBOR

mintha természetes az lenne

(IDEGEN BULGÁRIÁBAN)

I.

mintha természetes az lenne, hogy vakolatlanok
maradnak a házak, s felébe hagyják
a járdát, és meggondolatlan, odatapasztott
erkélyek, „jó az, csak úgy-
ahogy”, ismerem otthonról,
de nem ilyen meghatározó tömegben.

durvábban is árulkodik a miénknél durvább
történelmi töréseikről a hajdani, felújított
és a maguk életét élő negyedek
közötti kontraszt.

persze, más az itt is újra
gondba vett régi: a köve, a fa, a téglája sötétebb
mediterrán, mint az ún. *derűs*, de mediterrán
érzék megdolgozta anyag. (jogosan csábít
a fekete- és az égei-tenger hasonlata,
két kis földszoros,
s már mások a halak, nem sókék a kék

és nehezebb is úszni.) mégis, kapunként fölpiszkál
a történet lehetősége és a történet:

a „nemzeti újjászületés stílusában” épült teraszokról,
de már az ókor maradék bordáiból, a mozaikok
aprólékosságából is látni, látták,
mi mindent
lehet ebbe, a paradicsomból kitépett környezetbe.

*

blagoevgradban a legkilátástalanabb hely a temető alja,
a *kaufland* háta mögül elhagyatott kis útról
mellékes temetőkapu, zsúfolt össze-
visszaságban a sírok, nem lehetett járni
köztük, rájuk kellett lépni, noha
némelyiket hófehér kavics,
a másikat gyom nélkül pipacs,
vagy merő gyöngyvirág lepte,
a legtöbbjét combig kóró.

erre a különös figyelemre biztosan
van magyarázat.

II.

nincs a szemhatárnak pihenő, a legtágabb
körben tompakék, embertelen időkből megrekedt
állatok párállnak, gyújtik, gyúrnák az eget,
derekuknál éles farkasok karéja hajtja a nyers,
hegyi zöldet, az ember házait, útjait,
ötleteit a körbefogott síkra.

mindenki vár,

lent öt fióka,
a kis külvárosi hotel harmadik emeletéről belátni
a gólyafészekbe, érkezik is
az első szülő – ritka, hogy egyszerre
hagyják magukra őket. már

elválaszthatatlanok a felhők s a hegyek – mintha
kocsonyát, valami légkockát – tolják
a völgybe a nyári
réteket, iszonyat távol
a villám, iszonyat közel dörren.

egy bácsi útban lemar egy cseresznyét,
(jut eszembe a „ropogós, bolgár cseresznye”,
s a zuglóban fél-füllel hallott „bolgár kertészek”,
mintha itt minden talpalatnyi kert paradicsommal,
paprikával és szőlőlugassal lesz majd megnövelve,
és apró utcáikon tényleg, szerte.) emeli a farát

a gólya, mint aki öröktől szokott és
szokatlan, hátravetett csőrrel farktollat
igazgat, ernyőt próbál.

III.

mire kibuktunk az alkonnyal a rilai
erdőkből, elcsendesedett a „legszentebb”
kolostor, még lefényképeztem az utolsó
papot, egy gnóm óriást, amint az időtlen
kapubolt alatt beszélget a biztonsági
őrrel, csak jelenléte tapintatával, de
azzal ösztökélt, lassan övök az udvar,
egyre nyíltabb a hold, nem ránk, rájuk nőnek
a hegyek. szívem, szépíthetném, de nyugtat
az autó burka veled a műszerfőnyben,
kanyarogni, vissza az ismerős falukon.

